

DEN GYLLENE RETRIEVERN

en rasrepresentation

Svenska Kynologiska Akademin's temautställning
7 november 2022 – 28 februari 2023

*Utställningen är sammanställd av Dan Ericsson, Svenska Kynologiska Akademin, och Henric Fryckstrand, kennel Dewmist
Katalogen är sammanställd av Lotta Bengtsson, för Svenska Kynologiska Akademin
Fotograf omslaget Måns Engelbrektsson, Svenska Kennelklubben*

DEN GYLLENE RETRIEVERN

- en raspresentation

Välkommen till Svenska Kynologiska Akademiens temautställning om golden retriever, en av världens mest uppskattade hundraser. Ambitionen har varit att presentera rasens historia såväl i hemlandet Storbritannien som i Sverige där den första kullen registrerades först år 1950. Sedan dess har rasen utvecklats på alla plan över hela världen och dess arbetsvilja, funktion och skönhet fortsätter att fascinera hundvänner, inte minst i vårt land.

Temautställningen uppmärksammar tongivande uppfödare från den sägenomspunna födelseplatsen Guisachan i Skottland till övriga delar i Storbritannien och för oss vidare till Sverige där viktiga uppfödare och hundar presenteras.

Det är Svenska Kynologiska Akademiens förhoppning att de många rasrelaterade föremål som här presenteras samlade på samma plats för första gången skall inspirera och stimulera till fortsatt intresse för den gyllene retrievern.

Ett stort tack riktas till de som möjliggjort utställningen genom lån av figuriner, statyetter, konst och kuriosas – allt avsett att sprida kunskap om och beundran för rasen och dess mångsidighet. Utan välvillig hjälp från bl a Golden retrieverklubben (som för övrigt firar 50 år som rasklubb 2023) och Lena Widebeck hade utställningen inte varit möjlig. Det gäller i ännu högre grad för Henric Fryckstrand, som praktiskt taget åderlät sitt hem på rasrelaterade föremål under den tid som temautställningen pågår.

Dan Ericsson
för Svenska Kynologiska Akademin

Fotografierna ovan

- Jacqueline Cottingham på Wooley Hall, ca 1930, med en samling Wooley-hundar.
- Gamekeeper med Culham Brass, född 1904.
- Ruinerna av godset Guisachan i Skottland, golden retrieverns urhem. Foto Lynn Kipps.
- Godset Guisachan, när det begav sig.
- Guisachan Golden Gathering 2006, Lord Tweedmouths Estate i Skottland. Foto Lynn Kipps.

TAVLORNA

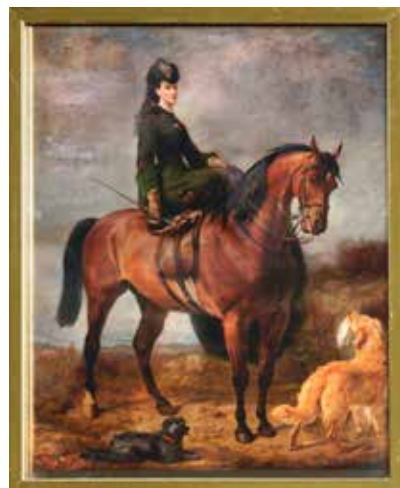
Till vänster

- Borghällas Golden Sanni, född 1953, uppfödd av KG Zettersten och stamtik på Mona Lilliehööks kennel Apport. Erhöll SKKs Bruksavelspris 1961. Signerad KVR-55.
- Ch Borghällas Iron Coin, född 1951, uppfödare KG Zettersten och ägare CG Wattrang. "Tippon" visades på utställning och erhöll sin titel av Mona Lilliehöök. Oljemålning från 1963, signerad Runo.
- Ch Styal Scott of Glengilde, född 1978, uppfödd av Hazel Hinks och ägare Ray Scholes, kennel Glengilde. Målning av Stuart J Mallard, 1986.
- Två golden retriever liggande på en hed, okänd målare, ca 1940.

Nedan

- Oljemålning av Scott Langley, England, 1924
- Hon Mary Marjoribanks on Sunflower with Cowslip, konstnär Gourley Steele, 1871. Engelska fotografen Lynn Kipps har fotograferat av originaltavlan, som är mycket stor, i olika sektioner och efter det pusslat ihop dem till denna bild. Tavlan hängde tidigare på Guisachan House i Skottland.

"Serving the guns". Målning av Maud Earl 1906. Maud Earl var en mycket välkänd konstnärinna född 1863 i London, som avled i New York 1943. Några av hennes klienter var drottning Victoria, kung Edward IV och kung George V. Hunden är St Huberts Peter som ägdes av överste the Hon. le Poer Trench och tavlan var en present till King George V.

Till vänster

- Huvudstudie, tik, Artur Walther, Wien, 2004.
- Huvudstudie, hane, Artur Walther, Wien, 2008
- Fotografi av David Dalton 1987. Begränsad upplaga, nr 103/200. De fem hundarna är uppfödda av Joan Gill och Daphne Philpott, kennel Westley. Hundarna är Ch Westley Simone, Ch Westley Samuel, Ch Westley Victoria, Ch Westley Mabella, Ch Westley Martha.
- Fyra generationer, av välkända Sue Driver, England, 1993.

Fotografierna nedan

- Ch Camrose Fantango, född 1950, uppfödare och ägd av Joan Tudor, kennel Camrose. Foto Thomas Fall.
- Ch Camrose Tallyrand of Anbria, född 1960, uppfödare och ägare Joan Tudor, kennel Camrose. Foto Thomas Fall.
- Ch Camrose Cabus Christopher, född 1966, uppfödare Zilpha Moriarty och ägare Joan Tudor, kennel Camrose. Foto Diane Pearce.

Ovan

- Litografi av konstnären Louisa Nally och tryckt av Albert J. Titterington, England, 1990. Tavlans föreställer Int Dual Champion David of Westley född 1951, uppfödd av Joan Gill och ägd av Lucy Ross, Irland.
- Fotografi av SE JCH Doubleuse You Only Live Twice. Foto Sten Christoffersson.
- Särtryck ur Golden Nytt nr 2-2013, om Agneta Gudmundson, kennel Duvkullan.

Fotografiet till vänster

Mrs Hazel Hinks, kennel Styal, med tre Styal-exporter 1986. Foto taget i Florens, Italien.

GOLDEN RETRIEVERNS URSPRUNG

av Henric Fryckstrand och delvis saxat från Golden retrieverklubbens hemsida.

Golden retriever hästammar från Skottland

Rasen grundare var sir Dudley Coutts Marjoribanks, the first lord Tweedmouth, född 1820. Han förde en mycket noggrann stambok över sin kennel. Redan vid 15 års ålder då han gick på Oxford University gjorde han noggranna anteckningar om sin fars uppfödning av de olika jakthundsraserna och om viltet som årligen nedlades. Sedermera ärvde han godset Guisachan i Skottland. Den första gyllene retrievern kallades Nous och kom från en kull med svarta wavy coated retrievers (flatcoated retriever) som lord Tweedmouth köpte 1864 av en skomakare i Brighton. Nous parades 1868 med en tweed water spaniel kallad Belle.

Det finns inga säkra uppgifter på hur den numera utdöda rasen tweed water spaniel såg ut. Det var en spaniel som användes för vildfågeljakt i kustområdena vid gränsen mellan England och Skottland. De var leverfärgade och lockiga. I denna första kull föddes fyra gula valpar Crocus, Cowslip, Primrose och Ada. Lord Tweedmouth behöll Cowslip och Primrose som gick vidare i aveln.

Lord Tweedmouth

Tack vare lord Tweedmouths värdefulla stamböcker vet vi idag hur han bedrev sin avel mellan åren 1868 och 1890 då boken slutar. Under den perioden linjeavlade Lord Tweedmouth ytterst målmedvetet för att befästa egenskaperna hos sina gyllene retrievers. Förutom de två gula tikarna från den första kullen användes tweed water spaniel, labrador retriever, irländsk röd setter och wavy coated retriever.

Den sista kullen gula retrievers i lord Tweedmouths stambok är födda 1889 och bestod av två tikar; Prim och Rose. Dessa två tikar användes i aveln men för övrigt var det nu en tid då det inte fördes några anteckningar. Lord Tweedmouth dog 1894 och hans son tog över godset Guisachan. Men det finns

kännedom om att det fanns gula retrievers på Guisachan fram till dess att det såldes.

Flat och wavy coated retriever

Rasen registrerades som flat or wavy coated retriever, endast åtskild av färgen. De två första uppfödarna var viscount Harcourt, kennel Culham, och mrs Charlesworth, kennel Noranby. Det var troligen viscount Harcourt som myntade namnet golden retriever. Bland hans tidiga hundar kan nämnas Culham Brass, född 1904 och Culham Copper, född 1908.

Mrs Charlesworth, kennel Noranby, fick rasens första champion Noranby Campfire, född 1912.

Rasen erkänns

Rasen godkändes 1913 och fick namnet Retrievers (golden or yellow). Rasstandarden skrevs och den har i stort sett varit oförändrad sen dess. Genom åren har endast några smärre förändringar har gjorts. Samma år bildades den engelska golden retrieverklubben.

1920 fick rasen sitt officiella namn; Golden Retriever. Under 1930-talet kom ett tillägg i standarden angående färgen som fortfarande har samma formulering; dvs "any shade of gold or cream but neither red nor mahogany.

Mrs Elma Stonex

Så sent som 1960 godkände den engelska kennelklubben rasens ursprung, tack vare Mrs Elma Stonex (kennel Dorcas), som gjort en omfattande forskning. Hon hade då kontaktat Lord Tweedmouths släktingar och gamekeepers samt funnit anteckningar som gav klarhet i bakgrunden.

Dessförinnan hade det funnits funderingar om det var så att lord Tweedmouth hade köpt en grupp ryska cirkushundar som var på turné i England. Det fanns också hundar av liknande

Gamekeeper på Guisachan Estate, Skottland 1885 med Nous II

typ som användes som fårhundar och jakthundar i Kaukasus och i Sibirien.

Men tack vare Mrs Stonex utomordentliga forskningar blev det slutligen bekräftat att lord Tweedmouth på godset Guisachan är rasens grundare.

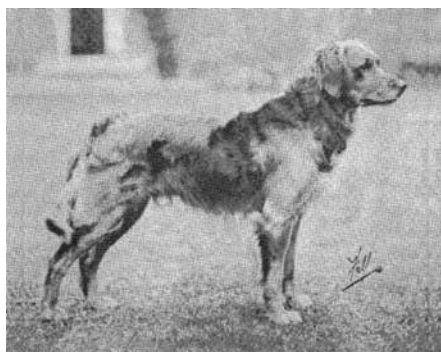

Mrs Elma Stonex, kennel Dorcas. Bilden tagen på kennel Westhyde 1972. Foto Lena Widebeck.

PRIM and ROSE			
Blood: Yellow Retrievers. Sex: Males. Colour: Yellow. Date of Birth: 1889.			
Blood by Quarter: 1st Lord Tweedmouth, Cumberland, Shropshire, Inverness-shire.			
The last four yellow Retrievers recorded by Lord Tweedmouth.			
Pedigree taken from particulars in Lord Tweedmouth's Small Book and extended where possible from Kennel Club Stud Book.			
Colour only given where actually recorded by Lord Tweedmouth or for "TRACER" (one from K.C. Stud Book).			
NOUS (1884) Yellow One of four yellow puppies	JACK (1876) Hon. E. Marjoribanks 2nd Lord Tweedmouth	SAMPSON, Red Setter Hon. E. Marjoribanks 2nd Lord Tweedmouth	NOUS, yellow Retriever Hon. E. Marjoribanks 2nd Lord Tweedmouth brought 1884, died 1875
	ZOE (1877)	COWSLIP (1888) yellow, one of four yellow puppies	GILL, Tweed Water Spaniel given 1887, from London.
		SAMBO Sir Henry Mow's presumed black flat or wavy coated Retriever.	TWEED, Tweed Water Spaniel given 1872, from London.
		TOPSY (1873)	COWSLIP (1888)
QUEENIE (1887) Black One of ten black puppies	TRACER black, flat or wavy coated Retriever, full brother to Ch. Moonstone	ZELSTONE (1883) Black, said to be half-bred Labrador	BEN (1877)
		THINK, Black	BRIDGE
		JACK (1876)	DUCK (1875)
	GILL (1884) yellow	ZOE (1877)	CH. WOODCOCK (see Jennie) born 11.12.75
			SAMPSON, Red Setter
			COWSLIP (1888)
			SAMBO (presumed black)
			TWEED, Tweed Water Spaniel brought 1872, from London.
			TOPSY (1873)

NEITHER RED NOR MAHOGANY

Under 1930-talet gjordes ett tillägg i rasstandarden: "any shade of gold or cream but neither red nor mahogany".
Man kan alltså anta att tidiga golden retrievers kunde vara ganska mörka i färgen!

Ch Noranby Campfire, född 1912. Rasens första champion.

Mrs Charlesworth med Noranby Sandy (till vänster) och Noranby Balfour. 1910-tal.

Ch Dukeries Dancing Lady, född 1934.

Ch Davie of Yelme, född 1931.

Ch Torrdale Betty, född 1935.

Dual Ch Anningsley Stingo, född 1933.

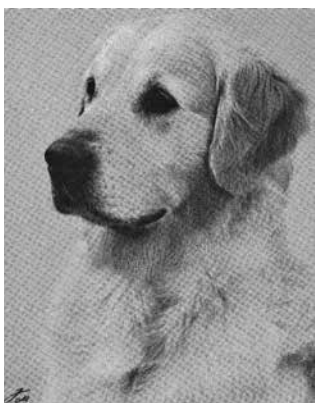
Ett koppel Noranby-hundar. 1930-tal.

Dorcas Bruin, född 1937.

Mrs J Harrison, med (fr.v.) Boltby Angela, Ch Boltby Skylon och Ch Boltby Moonraker. 1950-tal.

Int Ch Cabus Cadet, född 1959.
Beauchasse Jason - Brecklands
Tamaris.

Hundar från kennel Stubblesdown 1954: Övre raden fr.v. Ch Stubblesdown Larry, Ch Braconlea Gaiety och Stubblesdown Riot. Nedre raden fr.v. Dual Ch Subblesdown Golden Lass och Stubblesdown Chrystel.

GOLDEN RETRIEVER I SVERIGE

Golden retriever är en relativt ny ras i Sverige. Visserligen vet man att det fanns golden retriever här redan före andra världskriget men det egentliga genomslaget kom först 1950.

Text: Henric Fryckstrand

Golden retriever är en relativt ny ras i Sverige. Visserligen vet man att det fanns golden här redan före andra världskriget men uppgifterna om dem är vaga. Vad man däremot vet är att den engelska uppfödaren Mrs Charlesworth 1927 exporterade en tik till Nils Wachtmeister, Nyköping. Det var Noranby Juno som vid sin ankomst var 18 månader. Juno som var barnbarn till rasens första champion, Noranby Campfire, användes i avel åtminstone en gång. Den 25 november 1929 nedkom hon med valpar. Fader

Ulla och Sune Nilsson, kennel Hedetorp.

Den 23 september 1950 födde Fanny sin första valpkull på sex valpar. Fader var Strelley Starlight. Därmed var grunden lagd för golden retrievern i Sverige. Alla golden av idag som har svensk härstamning härleder sig från denna första valpkull. Samtidigt importerades också hanhunden NU Ch Stubblesdown Tinker som kom från en mycket känd jakt- och utställningskennel. Tinker kom att betyda mycket för de första årens vidare utveckling. Alla KG Zetterstens valpkullar utom en, var uppfödda hos Ulla & Sune Nilsson. Han hade dock förbehållit sig rätten att registrera valparna i sitt eget kennelnamn och därav kom det sig att kennel Hedetorp inte registrerade sin första egna valpkull förrän 1957. Ur Fannys andra kull, denna gång med Tinker, kom en hanhund att hamna hos Carl-Axel Watrang i Björnlunda. Hundens namn var Borghällas Iron Coin. Mona Lilliehöök, sedermera med det kända kennelnamnet Apports, första kontakt med golden blev just genom denne hanhund som kallades för Tippo. Hon lånade och ställde ut Tippo som snart blev S U Ch. Mona Lilliehöök kom därigenom i kontakt med uppfödaren KG Zettersten som lovade henne en valp. I augusti 1953 kom Borghällas Golden Sanni till Askartorp Gård och blev grunden till kennel Apport. Count Leo of Little Compton kom av en ren tillfällighet 1954 till kenneln. Mona Lilliehöök fick ett brev från en flicka i Stockholm med erbjudande att köpa en golden retrievervalp på fyra månader. Han var köpt i England och av förnäm härstamning. Tyvärr kunde flickan inte behålla valpen utan var tvungen att sälja honom. Lad, som han kallades, hade då suttit en månad i karantän i Stockholm och hämtades hem till kennel Apport i slutet av 1954. En annan hanhund som kom till Mona Lilliehöök ungefär samtidigt var Heatherdell Gay Lad. Även han hamnade av en tillfällighet hos kenneln. Gay Lads ägare ringde upp och frågade om det fanns intresse för att köpa en 1-årig hane från England. Själv skulle han nämligen flytta till Kairo. Då svaret var ja, blev resultatet att även Gay Lad "Sandy" kom till kennel Apport, men han användes mycket sparsamt.

Första Borghällakullen grundade svenska stammen

Det var inte förrän 1950 som KG Zettersten, kennel Borghälla, introducerade rasen på allvar i Sverige. Han importerade tillsammans med Ulla & Sune Nilsson tiken Barthill Fanny, som vid sin ankomst till Sverige var dräktig.

Fem generationer 1972 (frv.): Ch Whamstead Jess (11 år), Ch Hede-torpets Honey (9 år), Ch Hedetorpets Regina (6 år), Ch Hedetorpets Diva (3 år) och Hedetorpets Irene (9 mån).

Sju valpar – varav fyra champions!

Count Leo kom att betyda mycket för den fortsatta aveln och hans insatser präglade rasens vidare utveckling. På hösten 1954 föddes kennel Apports första valpkull. Sanni hade då parats med Count Leo och resultatet blev sju valpar. Att denna kull skulle gå till historien stod snart klart då fyra av valparna blev champions! De var SJ Ch Apports Ali, SJ & U Ch Apports

Mona Lilliehöök med Apports Larry Jr, i Oslo 1961. Foto Åke Wintzell.

Ambassadeur, Int S NU Ch Apports Ascot samt SF U Ch Apports Annette. Apports Annabella hade även hon tre cert och användes i praktisk jakt men kom tyvärr aldrig på jaktprov. När Lambert von Essen ett par år senare skulle resa till England bad Mona Lilliehöök honom att försöka få tag i en tik som skulle passa hennes linjer. Valet föll på en tik från Mrs Olive Hickmotts uppfödning. Det var Stubblesdown Begay och hon anlände i september 1958. Begay var vid ankomsten parad med en mycket känd jakthund, F T Ch Stubblesdown Larry, och födde efter ca tre veckor en kull på sex valpar. Av de sex valparna stannade en hane och en tik kvar på kenneln, Larry Jr och Joy, och med dem tog en ny epok vid.

Honey – en av Hedetorpets storsvinnare

Som tidigare nämnts var Ulla & Sune Nilsson delägare i KG Zetterstens hundar, men deras första egna tik vars valpar registrerades med kennelnamnet Hedetorp var Borghällas Golden Ronny.

Count Leo of Littlecompton, född 1954, e. Duke of Timothy - u. Honeyat Derry Down Dilly. Foto Åke Wintzell.

Ch Apports Larry Jr, född 1959.
Foto Åke Wintzell.

Ch Hedetorpets Honey, dubbelchampion, född 1965. Foto Carl A Andreasson.

Ch Sandemars Azurra, född 1960, ur Ylvas första kull. Foto Åke Wintzell

Ch Daisy från Norge, 2a i tävlan om Hund-sports Guldhund 1969. Foto Åke Wintzell.

Hon parades 1957 med Borghällas Golden Tatto och lämnade med honom tre valpar, av vilka Amigo och Amber stannade kvar på kenneln. Amigo visade sig vara både duktig och vacker, han vann många tävlingar och blev en av de första golden som lyckades med bedriften att bli Int & Nord U Ch. Den holländske hanhunden Int & Nord U Ch Azor vd Kruidberg var fallen efter engelska föräldrar, trots att han till Hedetorpets kennel importerades från Holland. Azor som var född 1960 kom att betyda mycket för Ulla & Sune Nilssons fortsatta uppfödning. Ett par år senare anlände från England tiken Int S

N U Ch Whamstead Jess. När sedan Jess skulle paras föll det slutliga valet på Azor, och det är ingenting som uppfödarna behövt ångra. I den kullen föddes nämligen en av deras storvinnare under mitten av 1960-talet, Int S NU Ch & L Ch Hedetorpets Honey.

"Snurran" – en naturbegåvning på jakt

Ylva Braunerhjelm's första kontakt med golden skedde när hon följde med en god vän till kennel Apport för att bekanta sig med rasen. Efter att ha bestämt sig för att det var en golden hon ville ha, hänvisades hon till kennel av Sickelsjö då Mona Lilliehöök inte hade några valpar för tillfället. Bonnie av Sickelsjö var född 1958 och kom att bli Ylva Braunerhjelm's första tik. Far till Bonnie var Count Leo och mor en Borghällatik. Ett par år senare när det var dags för Bonnie att paras föll valet på Apports Larry Jr. Det var första gången han användes i avel och hon producerade med honom Sveriges första championetik, Int S U Ch Sandemars Azurra. "Snurran" var en naturbegåvning när det gällde jakt och startade på prov innan hon fyllt ett år. Apports Larry Jr som ställdes ut flitigt under början av 1960-talet vann snart sin norska och finska championtitel. System Joy blev finsk champion. Bland Larrys mest vinstrika barn förutom Azurra och hennes syster N U Ch Sandemars Biscaya kan nämnas Int Nord U Ch Sintram, N U Ch Apports Camilla, S U Ch Apports Easter Parade och N U Ch Apports Larry 11.

Danskfödde Timmy ändrade svenska typen

1963 kom en annan mycket betydelsefull hane till Mona Lilliehöök. Det var N & SF U Ch Wessex Timmy Tinker. Han var uppfödd i Danmark och importerades som fyra månaders valp. Timmy som var resultat av en kusinparning på engelska hundar kom att prägla sin avkomma mycket kraftigt och åstadkom härigenom en typändring. En mycket lyckad kombination blev det när Joy parades med honom. De välkända Apports-syskonen Int Nord U Ch Country Boy, Int Ch Corinna samt S U Ch Donovan kommer ur den kombinationen. Andra välkända avkommor till Timmy är Int Nord U Ch Ambras Corro, S U Ch Sandemars Goldilocks och N U Ch Apports Jennifer. Efter Timmy kom även kullsyskonen N U Ch Apports Quality och N U Ch Apports Queen Bee, vars moder var Camrose Qualetta, en av Mona Lilliehöök's bästa avelstikar. Sist men inte minst var Int S NU Ch Daisy från Norge en av Timmys vinstrikaste döttrar. Hon var en parningsvalp från just Norge. Ungefär samtidigt importerade Ylva Braunerhjelm två hanhundar från England, Int Nord U Ch Stubblesdown Shaun och Stubblesdown Argus. Ett par av Argus mest framgångsrika barn var Int Nord U Ch Sandemars Equus och Int S SF U Ch Sandemars Elaine.

Elegantare och extremare

1964 kom till Sandemar den drygt ett år gamla hanhunden Glennessa Waterbird of Stenbury som snart blev Int Nord

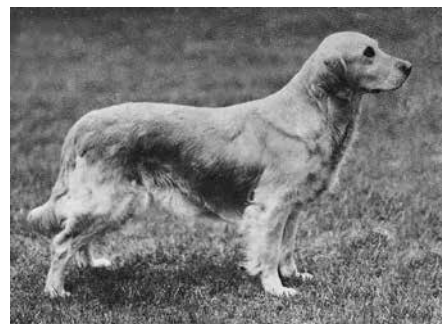
U Ch. Med honom introducerades en elegantare och lite extremare typ, som han lämnade i arv till sin avkomma, speciellt tillsammans med sin likaså engelskfödda kennelkamrat Whamstead Queen. Bland hans mest uppmärksammade avkommor kan nämnas Sveriges första tik att erövr titeln Int Nord U Ch. Det var en dotter med Queen, vars namn var Sandemars W Grandezza. Int S SF U Ch Toby samt tiken N & SF U Ch Sandemars W Isabella är två andra välkända barn till Waterbird. Int Nord U Ch Stolford Sea Bird och hans syster Larkspur importerades 1965 av kennel Hedetorpets. Sea Bird var en av deras vinstrikaste hanhundar vid den tiden men dog tyvärr vid en ålder av drygt fyra år. System Larkspur är moder till Sveriges första tik som blev SJ Ch, nämligen Hedetorpets Bijou, som tillika var Int Nord U Ch. Ulla & Sune Nilsson inköpte ett par år tidigare en hanhund vid namn NU Ch Wink. Han var son till deras holländske import Azor vd Kruidberg. Int S SF U Ch Hedetorpets Yankee och Int S N U Ch Hedetorpets Whist är båda avkommor till Wink såväl som syskonen S L Ch Major och SJ & U Ch Effie med samma kennelnamn. Den tidigare omnämnda tiken Hedetorpets Honey var tillsammans med Amigo mor till de välkända syskonen S & N U Ch Hedetorpets Regina och N & SF U Ch Hedetorpets Roy. Den senare visade sig vara en mycket användbar hane för kenneln. Förutom till Bijou blev han även fader till Int Nord Ch & Nord L Ch Hedetorpets Morris och S U Ch Hedetorpets Jennifer.

Joy gjorde egen avelsinsats

I slutet av 1960-talet kom ytterligare en hel del importer som visade sig vara av intresse och som nedärvde sin typ. Från Danmark inköptes åter igen en hanhund till kennel Apport. Det var Goldstones Es.

Ch Glennessa Waterbird of Stenbury, född 1963.
Foto Åke Wintzell.

Ch Sandemars W Grandezza, född 1966.
Foto Lena Widebeck.

Ch Hedetorpets Amigo, född 1957. Foto Åke Wintzell.

Goldstones Es, född 1967. Foto Åke Wintzell.

Ch Hedetorpets Jennifer, född 1971.

Ch Caliph of Yeo.

Ch Glennessa Helmsman, BIS på Stora Stockholm 1968. Foto Åke Wintzell.

"Fredrik" som han kallades kom med sin engelska härstamning att betyda mycket för Mona Lilliehööks fortsatta avel och bland hans mest framgångsrika barn måste nämnas S U Ch Apports Joyce och tiken Int S SF U Ch & S SF J Ch Babars Tia. 1969 nedkom 11-åriga Apports Joy med en valp, Apports Larry II, sedermera NU Ch. Larry II som var resultat av en icke planerad helsyskonparning mellan Joy och Larry Jr kom att fortsätta i sin faders fotspår och nedärvde sin kraftiga typ. Döttrarna Twinkle Gentle Granny samt NU Ch Apports Angelique hör till hans vinstrikaste avkommor.

Värdefulla hanhundar

Från England kom S U Ch Cabus Clipper, en yngre bror till legendariske Ch Camrose Cabus Christopher, till kennel Sandemar och Ylva Braunerhjelm. S SF U Ch & SJ Ch Sandemars C Laughing Doll hör till Clippers mest meriterade barn. Moder till Laughing Doll var den tidigare omnämnda tiken Grandezza. Kullsysrarna Int Nord U Ch Fransisca och S & NU Ch Rosalinda är även de döttrar till Clipper. 1971 importerade kennel Sandemar NU Ch Caliph of Yeo och med honom infördes ytterligare en ny stam. Caliph har visat sig vara en av 70 talets mest betydelsefulla avelshundar och har starkt präglat sin avkomma. Ett av flera vinstrika barn är Nord U Ch Combine Airmail. En annan av kennel Sandemars mycket vinstrika hanhundar under 1970-talet är Eng Sh Ch & N U Ch Glenavis Barman. Han kom till Sverige sommaren 1974 tre år gammal och redan engelsk champion. Även han hade en hel del uppmärksammade barn efter sig. En av Ulla & Sune Nilssons mest framgångsrika hundar genom åren är Int Nord U Ch & SJ Ch Coxy. Han är son till den välkända danska hanhunden Int S DK U Ch Byxfield Cedar. Coxy föddes 1969 i Sverige, han har haft stor betydelse för kennel Hedetorpets uppfödning och lämnat ett flertal champions efter sig. Mest kända är Int SF U Ch Frisco, Int S SF U Ch Simon, S U & L Ch Sophia och S U Ch Katja, alla med prefixet Hedetorpet.

Utställningsstjärnor

Den första golden som blev BIS på en SKK-utställning var Ulla & Sune Nilssons hane Int Nord U Ch Stolford Sea Bird. Det inträffade på Göteborgsutställningen 1966 och väckte berättigad uppmärksamhet. De totalt största utställningsframgångarna har kanske Ylva Braunerhjelm haft med sina hundar. 1968 lyckades hennes N U Ch Glennessa Helmsman med bedriften att bli BIS på stora Stockholmsutställningen. Mona Lilliehööks välkända Int S N U Ch Daisy från Norge tävlade flitigt under 1969 och vann flera BIG-segrar, de flesta med finalplaceringar, och kom samma år tvåa i tävlan om Hundsports Guldhund. Den engelskimporterade tiken Int S N U Ch Synspur Iona som Ylva Braunerhjelm ställde ut 1970 blev BIS både i Helsingborg och Göteborg och avslutade året med att bli tvåa i tävlan om Guldhunden. Ett par

år senare var det dags för paret Nilssons Int Nord U Ch & SJ Ch Coxy att ta hem de största vinsterna. Han var vinstrikaste golden 1972-73 och efter att ha blivit BIS-2 i Gävle och Göteborg avrundade han år 1972 med att bli fyra i tävlan om Guldhunden. Ylva Braunerhjelm Eng Sh Ch & NU Ch Glenavis Barman kvalificerade 1976 för en fjärdeplacering som Guldhund och 1978 blev han bästa veteran på SKKs utställningar i Malmö och Stockholm. I Malmö blev han BIG-2 och i Stockholm BIS-2.

Nya inflytelserika kennlar

Som tidigare nämnts har goldenrasen mycket att tacka dessa pionjäruppfödare för, nämligen Ulla och Sune Nilsson, Mona Lilliehöök samt Ylva Braunerhjelm. De lade med stort engagemang och kunnande grunden till avelsarbetet under 1950-, -60 och -70-talen. Många uppfödare ur den yngre generationen har fått ta del av deras kunskap och kännedom om rasen vilket har varit till ofantlig hjälp allt sedan dess och vi har alla så mycket att vara tacksamma för.

Eng Sh Ch & NU Ch Glenavis Barman. Foto Wilhelm Dufva.

Ch Synspur Iona med Ylva Braunerhjelm och domare Catherine Sutton, på SKKs utställning i Helsingborg 1970. Foto Åke Wintzell.

Domare Gwen Broadley och Ulla Nilsson med Ch Coxy, född 1969. Foto Åke Wintzell.

MONTERBÄNKARNA

Monterbänk 1

- Golden retrievers - Research into the First Century in the show ring, av Marilyn Morphet, Australien, 2011.
- The History of the Golden Retriever club, av Wendy Andrews, kennel Catcombe, till minne av The Centenary 2013 i Cirencester, England.
- Omslaget till Golden Retriever Showcase, juli 2006.
- The Golden Retriever, av Joan Tudor, kennel Camrose, 1966.
- The book of the Golden Retriever, av W.M. Charlesworth, kennel Noranby, 1933.
- Engelska Golden Retrieverklubbens årsbok 1971.
- Golden Retrievers, av W.M. Charlesworth, kennel Noranby, ca 1940.
- Guisachan, A History, av Donald Fraser, 1990.

Monterbänk 2

- The Golden Retriever, av Elma Stonex, kennel Dorcas, 1953. Nytryckt 1987 av The Golden Retriever club.
- The Yellow Retriever, av Peter Mills & Malcolm Morecroft, 2013.
- Golden Retrievers - An owner's companion, av Lyn Anderson, kennel Linchael, 1991.
- Golden Retrievers today, av Valerie Foss, 1994.
- The Ultimate Golden Retriever, av Valerie Foss, 1997.
- All about the Golden Retriever, av Lucille Sawtell, 1971.
- Golden Memories of a lifetime in dogs, av Lucille Sawtell, kennel of Yeo, 2007.
- The Golden Retriever - it's care and training, av Jane Tudor, 1979.
- A study of the Golden Retriever, av Marcia R Schlehr, 1967.

Monterbänk 3

- Stamtavlebok 1975, klubbens första stamtavlebok som utkommer vart femte år.
- Den allra första numret av Golden Nytt, nr 1 1975.
- Golden retriverklubbens tre första årsböcker, 1976, 1977 och 1978.
- Golden retriever, av Åsa Lindholm, 2002.
- Golden retriever - till nytta och nöje, av Stefan Jakobsson, 1998.
- Hundkalendern 70, med Ylva Braunerhjelm på omslaget.

Monterbänk 4

Två stamtavlor:

- Count Leo of Little Compton, född 1953, ägd av Mona Lilliehöök, kennel Apport. Betydande avelshund under 1950-talet.
- Stubblesdown Begay, född 1956, ägd av Mona Lilliehöök, kennel Apport. Importerades dräktig med Eng field trail champion Stubblesdown Larry 1959, som blev far till Ch Apports Larry Jr och Ch Apports Joy, båda betydelsefulla i den svenska aveln.

De enda tre svenska golden retriever som vunnit cert i England:

- Ch Dewmist Serenella är den första svenska golden retriever som erhållit certifikat i England - cert och BIR på sin debut i på Three Counties show 2004. Domare: Audrey Richardson, kennel Darrochonna. Ägare: Yvette Mannings och Henric Fryckstrand, kennel Dewmist. Foto Lynn Kippis.
- Ch Dewmist Leading Lady är den enda svenska golden retriever som vunnit cert Crufts, då hon blev BIM 2008. Domare: Ann Falconer, kennel Siatham. Ägare: Gunilla Granath. Handler: Ulrika Zetterfeldt. Foto: Fanny Hellström.
- Ch Combine Steward On the Line, född 2012, skapade historia genom att som första svenska hund vinna BIS på prestigefyllda engelska 150 års jubileums club show 2018 (384 anmälningar). Domare: Kim Ellis, kennel Tenfield, och Sue Almey, kennel Arbutus. Uppfödare och ägare: Lena Widebeck.

VITRINSKÅPEN

1-1

VITRINSKÅP 1

Hylla 1

- Porslinsstaty av springande hund, England, 1965 (*en bronskopia finns i vitrinskåp 2, hylla 4*).
- Ch Cabus Cadet, född 1959, uppfödd och ägd av Mrs Zilpha Moriarty, kennel Cabus. Tillverkad av Beswick Pottery, grundad 1894 och såld 1969 till Doulton & Co. Statyn inköpt 1972 hos Wedgewood, Oxford Circus, London.
- Porslinsstaty, travande, England, 1965.

Hylla 2

- Liggande hund på sockel, Golden retriever by Leonardo, England.
- Stående hund, inköpt i Sverige.
- Hund i jade, Kina.
- Grupp med fem hundar, tillverkad av Lenox 2002, "A Golden Moment".
- Sittande hund, inköpt i Sverige.
- Tik med två valpar, handmålade av Skerratt & Simpson, England, 1985.
- Liggande tik med valp, Royal Doulton, England, 1965.

1-2

1-3

Hylla 3

- Liggande hund, Leonardo Collection, 2005.
- Handmålade fotoram, Skerratt & Simpson, England.
- Gående hund, handgjord i Skottland av Teviotdale, 1960 tal.
- Tik med två valpar, England, 1983.
- Stående hund, handgjort av Gunilla Agronius, ca 2000.
- Hund på träsockel, Country Artists Stratford Upon Avon.

Hylla 4

- Tallrik föreställande Ch Camrose Cabus Christopher 1966–1977 som ägdes av Mrs Joan Tudor, kennel Camrose. Gjord av Tove Svendsen, Söborg, Danmark.
- Tallrik "Handle with Care" – en begränsad upplaga av konstnärinnan Carolyn Jagodits. The Bradford Exchange, Australien, 1993.
- Tallrik "Hunting Dogs", tillverkad av Spode Pottery, Woodland, England, etablerad 1770.

1-4

Hylla 5

- Tallrik med två hundar, av Katalin Kauderer, Budapest, Ungern, 2015.
- Tallrik. American Sporting Dog plate av Marguerite Kirmse för porslinsfabriken Wedgewood. Marguerite Kirmse var en amerikansk konstnärinna, välkänd för sina pastell- och oljemålningar. Tallriken gjordes i en serie av fågelhundar för Wedgewood. Porslinet har tillhört Ylva Braunerhjelm men ägs nu av Henric Fryckstrand.
- Tallrik med hundporträtt, konstnärinnan är Katalin Kauderer, Budapest, Ungern, 2015.

1-5

Bokstöd, tillverkat av Sandicast Sculpture, handmålade, San Diego, CA, USA, 1999

VITRINSKÅPEN

2-1

2-2

2-3

2-4

VITRINSKÅP 2

Hylla 1

- Bronsstatyer, stor och liten, används som BIS-priser på Golden retriever-klubbens utställningar. Modellen är den norskfödda Ch Mjaerumhögdas Magic Man, född 1976, som ägdes av Grete-Sofie och Eivind Mjaerum. Tillverkad i Bergen, Norge.

Hylla 2

- Silverstaty hund med hare i munnen, inköpt 2013, England.
- Tallrik The Golden Retriever Centenary 1913 – 2013, framtagen till jubileet i Cirencester, England, 2013. Den föreställer tre champions, 1925, från kennel Kentford som ägdes av Mrs Gregg. Hundarna är Ch Mischief of Kentford, Ch Flight of Kentford och Ch Bess of Kentford. Dansk porslin av Scan-Lekven Design ApS.
- Silverskål, Kennel Sandemars vandringspris, instiftat 1965, vunnet för evigt av Henric Fryckstrand.
- Silverstaty stående hund, inköpt 2011, Marlborough, England.
- Pokal Sandemars Azurra Cup, instiftat av Ylva Braunerhjelm 1976, utdelades till bästa hund med högsta jaktmerit och hederspris på SSRKs Skoklosterutställning, vunnet för evigt av Lena Widebeck, kennel Combine.
- Glasvas BIS-pris på Golden retrieverklubbens open show på Askartorps Gård 1978. *(Saknas på bilden).*

Hylla 3

- Glasblock, kennel Dewmist.
- Askfat i glas föreställande Ch Teecon Ambassador, född 1968, ägd av Pat & John Tiranti, kennel Teecon.
- Kristallskulptur av Mats Jonsson, Målerås Glasbruk, i samarbete med Kosta Boda.
- Glasskål med silverlock, tillverkad av Davies & Brown, England, 1996.
- Staty föreställande Ch Apports Larry Junior, född 1959, uppfödd och ägd av Mona Lilliehöök, kennel Apport. Bredvid statyetten finns ett foto, hans registreringsbevis och BIR-lapp från Göteborg 1958, bland annat.

Hylla 4

- Hund i brons stående på marmorsockel, inköpt i Polen, 2006.
- Bronsstaty av liggande hund, inköpt i England, 1976.
- Plakett Michael Ramsey Memorial Trophy, 2007, utdelas på GRC of NSW, Australia, Championshow.
- Liggande hund med två fasaner, föreställande Ch Scotangus of Mossburn, född 1974, som ägdes av Sue Pounds-Longhurst och hennes föräldrar, kennel Mossburn.
- Bronsstaty av springande hund, England, 1965 *(en porslinskopia finns i vitrinskåp 1, hylla 1).*

Nipperbänken:

- Två askfat inköpta ca 1975 i England, tillverkare okänd.
- Salt och pepparkar, artist Louise Wilde, England.
- Guldstaty, inköpt i England 2015.
- Medaljong, Guisachan House, artist Mindy Dunaway, England, 2005.
- Pin med tre hundar i silhuett, The Centenary 2013.
- Svenska Golden retrieverklubbens märke och slipsnål.
- Silverstaty, inköpt i England 2014.
- Nummerlappshållare, The Golden Retriever Club, England.
- Nummerlappshållare, silver, England
- Silverplater med guldkant med hund i mitten, England

GLASSKÅP MED MERA

Lampa med tre liggande hundar, Fine Sculptures, The Lamp Workshop, Truro, England, 2000 tal.

Lampa sittande hund, inköpt i England 2010.

Bronsstatyett, okänd tillverkare, inköpt 2015.

Sittande hund med blomkorg, okänd tillverkare, inköpt 2020.

Ovanpå glasskåpet

- Oval mosaikstavla, golden retriever vid Guisachan Estate, Skottland.

Hylla 1

- Mosaiktavla, GRC of America, National championshow, Colorado 2010.
- Bläckhorn i form av en liggande hund, England.
- Mässingssiluett med tre hundar, England.
- Guldstatyett, England 1986.
- Hund med glitterkoppel, öppningsbar nipperask.

Hylla 2

- Sovande hund på en bok, England 1975.
- Retrievers - double trouble, Country Artists, Statford-upon-Avon, England. Handgjord och handmålad.

Hylla 3 och 4

- Uppfödartrofén och Goldentrofén för Bästa avelshund respektive Bästa avelstik.

Två kuddar och två filtar med golden retrievermotiv, England.

Sh Ch Fenwood Ell Masterpiece at Bluewaters JW

(Sh Ch Lux Ch Zampanzar Say it again Shardanell - Sh Ch Ramchaine Green Glow by Fenwood JW)

Ägare Jane Wild • Uppfödare Malcolm Godefroy (Fenwood) & A Campion (Fenpinque)

45 CC's, 26 RCC's, 33 BOB's, 14 BIS, Gundog Group 4, Puppy Group's 3 & 4 • Top Puppy 2012 with a total of 10 Best Puppy awards • Top Golden Retriever 2017 & 2018 • Crufts Best of Breed 2015 & 2018

Hamiltonplakettörer

- 1966 Kennel Apport, Mona & Wilhelm Lilliehöök
- 1967 Kennel Hedetorp, Ulla & Sune Nilsson
- 1971 Kennel Sandemar, Ylva Braunerhjelm
- 1997 Kennel Respons, Maud & Jan Törnblom
- 2007 Kennel Solstrimman, Katrina & Leif Bäckström
- 2013 Kennel Dewmist, Henric Fryckstrand
- 2019 Kennel Combine, Lena Widebeck

På väg till hundutställning i Bryssel 1961.

Mitt i bilden sitter Ylva Braunerhjelm och Mona Lilliehöök med sina hundar. Framför Mona sitter Ann-Marie Hammarlund, kennel Dallas, med sina dalmatiner. Flygkapten är Curt Magnusson, kennel Airways (grand danois). Foto Åke Wintzell, ur SKKs arkivbilder.

1950	8
1960	61
1970	555
1980	3.276
1990	3.240
2000	2.847
2010	2.058
2020	2.155

Registreringar genom åren

Dessa välformulerade rader fanns tryckta i engelska Golden retrieverklubbens årsbok (1961).

"The essential role of the specialist Club is to assist members to produce a dog which can compete successfully in the field with the best of retrievers, and to obtain the highest honours on the bench; and it should be remembered that the retriever, whatever his colour, is primarily a gundog and not only an ornament."

Fritt översatt:

"Specialklubben har den viktiga uppgiften att hjälpa medlemmarna att producera hundar som kan sätta framgångsrikt på jakt mot de bästa av alla retrievers, och nå de högsta utmärkelserna på utställning; och det får inte glömmas bort att retrievern, oberoende av färg på pälsen, är först och främst en jakthund och inte enbart en prydnad."

Lena Widebeck

Hela färgskalan - alla gyllene!

ur boken Golden retriever - the breed standard illustrated av Wendy Andrews

SVENSKA
KYNOLOGISKA
AKADEMIN

BESÖKSADRESS Svenska Kennelklubben, Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
WEBBPLATS www.kynologiskaakademin.se